

Revisionsrapport

Granskning av hantering och rutiner avseende riktade statsbidrag

*Martin Halldén
Jenny Nyholm*

September 2017

Hörby kommun

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Bakgrund	3
2.2.	Syfte och revisionsfråga.....	3
2.2.1.	Kontrollfrågor:.....	3
2.3.	Avgränsning och metod.....	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Rutiner för ansökan, rekvirering och rapportering.....	5
3.1.1.	Förskola och grundskola.....	5
3.1.2.	Äldreomsorg	6
3.1.3.	Bostadsbyggande.....	6
3.2.	Kartläggning av riktade statsbidrag	7
3.3.	Budget och redovisning	10
3.3.1.	Barn- och utbildningsnämnden	10
3.3.2.	Socialnämnden	11
3.3.3.	Kommunstyrelsen	11
3.4.	Återrapportering till nämnd	11
4.	Revisionell bedömning.....	12
4.1.	Avstämning mot kontrollfrågor.....	12
4.2.	Revisionell bedömning.....	13
4.3.	Rekommendationer.....	14
Bilaga 1: Kartläggning av riktade statsbidrag		17

1. **Sammanfattning**

På uppdrag av Hörby kommuns förtroendevalda revisorer har PwC gjort en granskning av hanteringen av riktade eller specialdestinerade statsbidrag inom förskola, grundskola, äldreomsorg och bostadsbyggande. De nämnder som omfattats av granskningen är barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden och kommunstyrelsen. Granskningen har syftat till att besvara följande revisionsfråga:

- *Har berörda nämnder ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll?*

Efter genomförd granskning gör vi den sammanfattande bedömningen att barn- och utbildningsnämnden i huvudsak har ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag. Däremot bedömer vi att socialnämnden och kommunstyrelsen inte fullt ut har ändamålsenliga rutiner som säkerställer en tillräcklig intern kontroll avseende ansökningar och redovisning av riktade statsbidrag. Sammanfattande bedömningar baseras på iakttagelser och resultat inom ramen för uppställda kontrollfrågor. Se avsnitt 4.1.

Rekommendationer

För att stärka den interna kontrollen lämnas följande rekommendationer:

- Dokumentera rutinerna för hantering av statsbidragsansökningar för att minska personberoendet och sårbarheten.
- Tydliggör det formella ansvaret för ansökan, kartläggning och bevakning av riktade statsbidrag inom bostadsbyggande.
- Komplettera delegationsordningen för barn- och utbildningsnämnden så att det blir tydligt vilka tjänstemän som har rätt att fatta beslut om att söka om riktade statsbidrag.
- Förvaltningen bör årligen i samverkan med kommunens centrala ekonomivdelning kartlägga vilka statsbidrag som finns att söka för att säkerställa att inga bidrag missas.
- Ansökningar om riktade statsbidrag som påverkar på verksamhetens omfattning och finansiering, framförallt under en längre period, bör behandlas av nämnd.
- De riktade statsbidrag som verksamheterna i kommunen erhåller tas upp i verksamheternas detaljbudget.
- Återrapportera till nämnderna och kommunstyrelsen de sökta och erhållna statsbidragen.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Hörby kommun utför PwC en granskning av hantering och rutiner avseende riktade statsbidrag.

Den direkta statliga styrningen av kommunerna ökar allt mer och i den statliga styrningen ingår ofta ekonomiska incitament. I takt med att staten ökar de riktade statsbidragen istället för att öka de generella statsbidragen ställs allt större krav på att kommunerna har goda rutiner för att fånga upp att dessa bidrag finns, och för att ansöka om dem.

Antalet riktade statsbidrag ökar från år till år, och uppgår 2016 och 2017 sammantaget till ca 85 stycken bidrag inom olika områden. En del av bidragen kräver mycket omfattande förarbeten och administration från kommunernas sida, medan andra bidrag kan rekvireras och redovisas i efterhand.

Kommunstyrelsen, genom ekonomiavdelningen, har att säkerställa kommunens finansiering. Ofta ligger dock uppdraget att söka de riktade statsbidragen på förvaltningarna.

2.2. Syfte och revisionsfråga

Syftet är att granska om berörda nämnder har ändamålsenliga rutiner för att söka riktade statsbidrag i den omfattning man är berättigad till. Syftet är vidare att kontrollera om korrekta beslut har fattats i de fall man har sökt eller valt att inte söka de riktade statsbidragen, samt att redovisning sker i enlighet med RKR¹.

Granskningen syftar till att besvara följande revisionsfråga:

- *Har berörda nämnder ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll?*

2.2.1. Kontrollfrågor:

Revisionsfrågan besvaras utifrån följande uppställda kontrollfrågor:

- Finns ändamålsenliga rutiner för ansökning/rekvirering och rapportering av riktade statsbidrag?
- Har berörda nämnder sökt de riktade statsbidrag som de är berättigade till?
- Hur fattas formella beslut avseende ansökan/att eventuellt inte ansöka riktade statsbidrag? Har nämndbeslut/delegationsbeslut fattats?

¹ Rådet för Kommunal Redovisning

- Har bidragen tagits med i verksamhetens detaljbudget?
- Redovisning av riktade statsbidrag sker i enlighet med RKR?

2.3. Avgränsning och metod

Granskningen avgränsas till att omfatta riktade statsbidrag inom förskola, grundskola, äldreomsorg och bostadsbyggande. Berörda nämnder som omfattas av granskningen är barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden och kommunstyrelsen. Statsbidrag från Migrationsverket avseende flyktingverksamheten ingår inte i denna granskning.

Granskningen genomförs genom kartläggning av tillgängliga riktade statsbidrag inom granskningsområdet, samt genom dokumentstudier avseende rutiner, detaljbudget och fattade beslut. Verifiering av redovisning sker. Intervjuer har förts med följande tjänstemän:

- Ekonomichef, kommunledningsförvaltningen
- Ekonom för socialförvaltningen, kommunledningsförvaltningen
- Administrativ chef, kultur-, fritids- och utbildningsförvaltningen
- Planering- och utvecklingschef, samhällsbyggnadsförvaltningen
- Samhällsbyggnadschef, samhällsbyggnadsförvaltningen
- Tf fastighetschef, kommunservice, samhällsbyggnadsförvaltningen

Av bilaga 1 framgår kartläggning av riktade statsbidrag inom granskningsområdet.

Rapporten har varit föremål för sakgranskning av berörda tjänstemän.

3. Granskningsresultat

3.1. Rutiner för ansökan, rekvisering och rapportering

Riktade statsbidrag även kallade specialdestinerade statsbidrag är tidsbegränsade och avsedda för en bestämd verksamhet eller visst ändamål/åtgärd. I Hörby kommun är det barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden som ansvarar för att söka statsbidrag inom förskola och grundskola respektive äldreomsorg. För riktade statsbidrag inom bostadsbyggande ansvarar kommunstyrelsen. Bidragen avseende förskola, skola och äldreomsorg tillfaller nämndernas budget i sin helhet. Bidragen avseende bostadsbyggande ska enligt uppgift från kommunledningskontoret möta kommande investeringsutgifter. Den praktiska hanteringen att besluta, ansöka om/rekvisera samt återrapportera och redovisa riktade statsbidrag sker vid berörda nämnder och förvaltningar. Detta ställer krav på att nämnderna och verksamheterna har ändamålsenliga rutiner och riktlinjer avseende beslut och ansökningar av statsbidragen. Det är även nämnderna som (direkt eller genom delegationsbeslut) beslutar om kommunen ska eller inte ska ansöka/rekvisera dessa bidrag.

3.1.1. Förskola och grundskola

Det är kultur-, fritids- och utbildningsförvaltningen som ansvarar för statsbidrag inom förskola och grundskola. Det praktiska ansvaret att bevaka, söka, rekvisera och redovisa finns inom administrativa chefens uppdrag och verkställighetsområde. All hantering sker centralt på förvaltningen i nära dialog med förvaltningschef och ekonom. När ett nytt statsbidrag är aktuellt så förs en diskussion med förvaltningschefen och ekonom om förutsättningar finns för förvaltningen/nämnden att söka bidraget. Underlag och uppgifter för ansökningar och redovisning inhämtar administrativa chefen från berörda chefer.

Bevakning sker framförallt genom Skolverkets hemsida och statsbidragskalendern. Skolverket skickar även ut information till landets kommuner om vilka statsbidrag som finns att söka samt när under året ansökan kan göras. Statsbidrag via Skolverket hanteras digitalt via "mina sidor". Administrativa chefen är utsedd kontaktperson/ombud för Skolverket. För varje statsbidrag väljs sedan representanter som ges behörighet för de olika bidragen. Bevakning sker även genom SKL² och andra myndigheter såsom Boverket.

Administrativa chefen upplever att hanteringen kring statsbidrag är administrativt betungande utifrån att Skolverkets anvisningar och system för hantering av bidrag inte är ändamålsenlig. Det är en stor mängd bidrag med olika ansökningsförfaranden. Inom förvaltningen upplevs hanteringen fungera bra. De intervjuade upplever dock att flexibiliteten minskar i och med den statliga styrningen. Enligt uppgift är frågan om statsbidrag en stående punkt ledningsmöten.

² Sveriges Kommuner och Landsting

Det finns inga dokumenterade rutiner eller riktlinjer för hanteringen. Det finns ingen direkt ersättare eller back-up för administrativa chefen, men utifrån den nära dialog som finns med förvaltningschef och ekonom vore det enligt uppgift rimligtvis någon av dem som skulle agera ersättare.

3.1.2. *Äldreomsorg*

Huvudansvaret för hantering av riktade statsbidrag som avser äldreomsorg innehas av chefen för vård och omsorg vid socialförvaltningen. Bevakning av bidrag sker framförallt genom Socialstyrelsen.

Ansvar för att omvärldsbevaka och kartlägga vilka bidrag som finns tillgängliga innehas av respektive chef för verksamheterna. För närvarande pågår en omorganisation inom förvaltningen, och enligt uppgift kommer ansvaret för hantering av riktade statsbidrag sannolikt att ändras inom ramen för omorganisationen. I dagsläget är det ekonomen som finns på kommunledningskontoret och som arbetar för äldreomsorgen som agerar som back-up för att hålla koll på att korrekta ansökningar av riktade statsbidrag sker. Under intervju anges att verksamheten inte anser att det är administrativt betungande att ansöka om bidrag eller redovisa vilka åtgärder som vidtagits med beviljade anslag.

Beslut om vilka bidrag som ska sökas inom respektive verksamhetsområde fattas av ledningsgruppen inom socialförvaltningen. Det är även ledningsgruppen som gör en värdering om ett bidrag inte ska sökas, och beslutet fattas av förvaltningschefen. Detta uppges dock vara mycket ovanligt.

Formella beslut om att ansöka eller inte ansöka uppges i dagsläget inte genomföras. En ny delegationsordning har antagits av nämnd i juni 2017 där beslutsrätten har förtydligats.

Det finns inga dokumenterade rutiner eller ansvarsfördelning för hur kartläggning och ansökningar av riktade statsbidrag ska ske. För närvarande pågår dock ett arbete med en dokumenthanteringsplan, där bland annat hantering av ansökningar kommer att ingå. Förvaltningen planerar att ta fram förtydligade rutiner och riktlinjer avseende riktade statsbidrag.

3.1.3. *Bostadsbyggande*

Inom bostadsbyggandeområdet har vi identifierat två bidrag, statsbidrag för ökat bostadsbyggande samt investeringsstöd till särskilda boenden för äldre.

Ansvar för att ansöka om statsbidrag inom området bostadsbyggande finns hos kommunstyrelsen och är inte vidaredelegerat.

Vid intervju framkommer att det formella ansvaret för att bevaka, kartlägga och ta fram underlag till ansökningar för bidrag inom bostadsbyggande inte är tydliggjort i kommunen. Det finns därför inte heller några dokumenterade rutiner för detta ändamål.

Några ansökningar har inte skett avseende 2016. Under 2017 har samhällsbyggnadsförvaltningen genom avdelningen Planering och utveckling bistått med att ta

fram beslutsunderlag för ansökan om statsbidraget för ökat bostadsbyggande. Ett förslag till beslut har behandlats av kommunstyrelsens arbetsutskott den 23 augusti 2017 för vidare beslut på kommunstyrelsen den 11 september.

Det har hittills inte varit aktuellt med någon ansökan avseende investeringsstöd till särskilda boenden för äldre. Detta mot bakgrund av att nybyggnation av äldreboende inte har genomförts.

Verifiering

Vi har inhämtat kommunstyrelsens samt berörda nämnders delegationsordningar för att kontrollera vem som har delegation att fatta beslut om att söka eller inte söka riktade statsbidrag. Följande har noterats:

- Vi har via delegationsordning inte kunnat verifiera att administrativa chefen har rätt att på delegation fatta beslut om att söka eller inte söka riktade statsbidrag. Enligt uppgift ingår dock beslutsrätten inom ramen för administrativa chefens uppdrag.
- Vi har via delegationsordning kunnat verifiera att socialchef, sektionschef och enhetschef har rätt att söka bidrag från extern part och teckna avtal i samband med bidragsansökningar. I den delegationsordning som gällde fram till juni 2017 var detta inte tydliggjort.

3.2. Kartläggning av riktade statsbidrag

Inom förskola, grundskola och äldreomsorg finns riktade statsbidrag att söka främst från Skolverket och Socialstyrelsen, men även från övriga instanser såsom Kulturrådet. Riktade statsbidrag inom bostadsbyggande finns att söka framförallt från Boverket.

Inom ramen för granskningen har vi gjort en kartläggning av de riktade statsbidrag som funnits att söka inom granskningsområdet under granskningsperioden 2016 samt 2017. Sammantaget har vi valt att granska 26 olika bidrag. Se bilaga 1 för en sammanställning av kartlagda bidrag.

Inom ramen för förskola och grundskola uppges att nämnden/verksamheten söker alla de riktade statsbidrag som de är berättigade att söka och som de har förutsättningar för. Ibland erhålls till och med mer medel än vad de ansökt om. Vissa bidrag är utanför barn- och utbildningsnämndens/förvaltningens område. Inom socialförvaltningen fattar ledningsgruppen beslut om att inte ansöka om bidrag.

Vi har inhämtat en sammanställning över vilka riktade statsbidrag som berörda nämnder/verksamheter har ansökt om inom respektive område, inklusive ansökt belopp samt beviljat belopp. I nedanstående tabeller redogörs för utfallet av inhämtade sammanställningar.

Tabell 1: Riktade statsbidrag inom förskola och grundskola

Statsbidrag	Ansökt belopp, kr	Beviljat belopp, kr
Entreprenörskap i skolan läsår 2016/2017	320 000	320 000
Entreprenörskap i skolan läsår 2017/2018	320 000	320 000
Mindre barngrupper i förskolan läsår 2016/2017	390 000	390 000
Mindre barngrupper i förskolan läsår 2017/2018	1 388 000	948 000
Karriärtjänster läsår 2016/2017	1 530 000	1 530 000
Karriärtjänster VT 2017	765 000	724 605
Lovskola 2016	72 256	49 168
Lovskola 2017	231 000	110 100
Lågstadiesatsningen läsår 2016/2017	2 445 434	2 445 434
Lågstadiesatsningen läsår 2017/2018	2 445 434	2445 400
Läraryftet 2017	60 000	52 500
Lärlönelyftet läsår 2016/2017	3 100 000	3 100 000
Lärlönelyftet VT2017	1 550 000	1 542 234
Läsllyftet HT2016	26 000	26 000
Läxhjälp 2016	1 105 000	1 010 500
Läxhjälp 2017	1 380 000	1 862 000
Personalförstärkning elevhälsan 2017	275 000	275 000
TOTALT:	17 402 690	17 245 441

Tabell 2: riktade statsbidrag inom äldreomsorg

Statsbidrag	Ansökt/ rekvirerat belopp, kr	Beviljat belopp, kr
Kunskapssatsnings för baspersonal i äldre- och funktionshindersomsorgen 2016	296 000	296 000
Ökad bemanning inom äldreomsorgen 2016	3 532 000	3 532 000
Ökad bemanning inom äldreomsorgen 2017	3 519 000	3 519 000
TOTALT:	7 347 000	7 347 000

Iakttagelser och verifiering

Sammantaget har de granskade verksamheterna ansökt om 15 stycken olika riktade statsbidrag under granskningsperioden, att jämföra med vår kartläggning om totalt 26 stycken. Åtta stycken bidrag har sökts mer än en gång. Av de 15 riktade statsbidragen är 13 stycken inom förskola och grundskola och två stycken inom äldreomsorg. Inom bostadsbyggande har inget statsbidrag sökts. Beviljat belopp uppgår

till totalt ca 22 mnkr. För ett antal sökta bidrag är ansökningsförfarandet ej klart vid tidpunkt för granskning.

En jämförelse har gjorts mellan vår kartläggning (se bilaga 1) och ovanstående tabeller (tabell 1-2). Kontroll har skett av om respektive verksamhet har ansökt om de riktade statsbidrag som funnits att söka under granskningsperioden. Följande har noterats:

- Inom förskola och grundskola har 13 stycken olika riktade statsbidrag sökts under granskningsperioden, varav sju bidrag har sökts två år i följd. Tre bidrag har sökts av annan verksamhet och framgår därmed inte av tabell 1. Vi har kartlagt och valt att granska 21 stycken riktade statsbidrag som funnits att ansöka om under perioden, vilket innebär att åtta stycken bidrag inte sökts.
 - Diplomarbarn – Ej aktuellt då kommunen ej har diplomarbarn.
 - Fortbildning specialpedagogik – Ej prioriterat område denna gång.
 - Förlängt matematiklyft – Ej aktuellt då kommunen deltagit tidigare.
 - Omsorg på obekvämt arbetstid – Kommunen bedriver ingen sådan förskola, bidraget ej aktuellt.
 - Papperslösa barn – Ej aktuellt för grundskolan då inga papperslösa barn har identifierats (dock sökt inom gymnasiet).
 - Samverkan bästa skola – Skolverket utser ett antal skolor som får bidraget. Det avser skolor med låga kunskapsresultat eller hög andel elever som inte fullföljer sina studier. Ingen skola i Hörby kommun har utsetts.
 - Utlandssvenska barns skolgång – Ej aktuellt då inga utlandssvenska barn har identifierats.
 - Ökad undervisningstid för nyanlända – Kommunen uppfyller ej kraven som ställts för bidraget.
- Inom äldreomsorg har två olika riktade statsbidrag sökts under granskningsperioden. Av vår kartläggning framgår att tre olika riktade statsbidrag funnits att söka, vilket innebär att ett bidrag inte sökts.
 - Kompetensutbildning för tillfälligt anställda i äldreomsorgen – skulle sannolikt sökas av annan förvaltning.
- Inom bostadsbyggande har inget riktat statsbidrag sökts under granskningsperioden. Av vår kartläggning framgår att två olika riktade statsbidrag funnits att söka.
 - Statsbidrag för ökat bostadsbyggande har inte sökts med anledning av att kommunen inte har uppfyllt samtliga krav för att erhålla bidraget. Kommunen har för avsikt att söka bidraget för 2017.
 - Investeringsstöd till särskilda boenden för äldre har inte sökts med anledning av att kommunen inte har uppfört några nya äldreboenden.

3.3. Budget och redovisning

I kommunens övergripande budgetprocess och resursfördelning när kommande års ramar fastställs ingår ingen bedömning av de riktade statsbidragen för respektive nämnd. Dessa bidrag hanteras på nämndnivå.

Det sker idag ingen samlad redovisning av samtliga riktade statsbidrag till kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige.

Specialdestinerade eller riktade statsbidrag är tidsbegränsade och avsedda för en bestämd verksamhet eller visst ändamål/åtgärd. Enligt information från RKR i oktober 2014 ska riktade statsbidrag redovisas i resultaträkningen tillsammans med övriga verksamhetsanknutna intäkter. Huvudregeln är att bidragen kräver någon form av motprestation eller återrapportering. Periodisering ska göras i den period där prestationerna har utförts. Det finns tre olika sätt att hantera riktade statsbidrag i redovisningen.

1. *Prestationsbaserade ersättningar* - utbetalas om vissa handlingar genomförts eller vissa mål, nyckeltal eller nivåer uppnåtts. Bidraget ska bokföras i samma perioder som prestationerna utförts. Utbetalning i efterskott ska tas upp som fordran (upplupen intäkt) i den period som prestationen utförts och som skuld (förutbetalad intäkt) om de utbetalas i förskott.
2. Om *prestationsbaserade bidrag utbetalas för ett framtida tidsbestämt projekt* och de utförda prestationerna utgör beräkningsunderlag för fördelning av bidraget ska det bokföras och matchas mot kostnader över den fastslagna tidsperioden. Denna typ av bidrag är ofta kopplade till redovisningsskyldighet och skyldighet att återbetala kvarvarande medel vid projektidens slut.
3. *Icke prestationsbaserade bidrag* betalas ut utan krav på motprestation och intäktsförs den period som bidraget avser. Bidraget ska intäktsföras i sin helhet även om nedlagda kostnader inte motsvarar bidragets storlek för den period som bidraget avser.

3.3.1. Barn- och utbildningsnämnden

Riktade statsbidrag inom förskola och grundskola läggs i allt större utsträckning in i nämndens detaljbudget. De budgeterar både intäkts- och kostnadsposter, vilket inte ger en nettoeffekt, men ökar omslutningen. Många bidrag sträcker sig över flera år. Volymmässigt stora bidrag budgeteras framförallt som personalkostnad.

All ekonomisk hantering sker centralt på förvaltningen. Det är en ekonom som sköter redovisningen i samråd med administrativa chefen. Enligt uppgift diskuteras löpande hur bidrag ska periodiseras. Alla statsbidrag redovisas på egna projektnummer så att de går att hitta i ekonomisystemet. Huvudprincipen är att kostnader ska matchas mot intäkter.

Resursfördelning av inkomna bidrag sker centralt från förvaltningen ut till verksamheterna. Små bidrag betalas ut direkt när de inkommer, medan övriga periodiseras över tid. Vid intervju anges att det inte alltid är tydligt vilket bidrag som avses från Skolverket. Detta eftersom beslut om bidrag inte skickas till kommunen, utan endast en avisering per mail om att beslut fattats.

Månatlig ekonomiuppföljning sker till nämnden.

3.3.2. Socialnämnden

Riktade statsbidrag inom äldreomsorg läggs inte in i nämndens detaljbudget. Om bidrag beviljas fattas beslut om att utöka verksamheten, vilken då ska finansieras av bidraget, men budgeten justeras inte bruttomässigt.

Den ekonomiska hanteringen sker centralt på förvaltningen. Alla statsbidrag bokförs på projektnummer i ekonomisystemet. De bokas upp som en skuld (förutbetalad intäkt) i balansräkningen och betalas ut senare till verksamheterna. Det förekommer att projektmedel som avser flera år förs över från ett år till ett annat.

Avstämningar sker månadsvis.

3.3.3. Kommunstyrelsen

Det riktade statsbidraget för ökat bostadsbyggande har hittills inte sökts, och heller inte budgeterats. Innan ansökan avseende 2017 kan göras måste ett bostadsförsörjningsprogram antas av kommunfullmäktige, vilket gjordes i augusti 2017. Intäkten från bidraget ska enligt kommunledningsförvaltningen användas till att möta kommande investeringar.

Det riktade statsbidraget för investeringsstöd till särskilda boenden för äldre har inte ansökts och heller inte budgeterats inom ramen för investeringsbudgeten.

3.4. Återrapportering till nämnd

Administrativa chefen träffar barn- och utbildningsnämnden minst en gång per år, oftast två gånger, för att redovisa vilka riktade statsbidrag som sökts, hur mycket som beviljats etc. Utöver detta sker månatlig ekonomiuppföljning med nämnden och återrapportering sker löpande som informationspunkt.

Till socialnämnden sker ingen regelmässig rapportering. Viss återrapportering sker i samband med ordinarie uppföljningstillfällen. Det händer också att nämnden ställer frågor om bidragen, varvid muntlig redovisning genomförs.

Det har inte varit aktuellt med återrapporteringar till kommunstyrelsen.

4. Revisionell bedömning

4.1. Avstämning mot kontrollfrågor

Revisionsfrågan besvaras utifrån fem uppställda kontrollfrågor. Respektive kontrollfråga bedöms uppfyllt, delvis uppfyllt eller ej uppfyllt.

Kontrollfråga	Bedömningar och kommentar		
	<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>	<i>Socialnämnden</i>	<i>Kommunstyrelsen</i>
Finns det ändamålsenliga rutiner för ansökning/rekvirering och rapportering av riktade statsbidrag?	<p>Uppfyllt Förvaltningen har tydliga rutiner och ansvarsfördelning. Dock behöver rutinerna dokumenteras. Det finns en utsedd tjänsteman som har särskilt ansvar för att bevaka, ansöka och redovisa riktade statsbidrag. Det genomförs en årlig information till nämnd avseende sökta och erhållna riktade statsbidrag.</p>	<p>Delvis uppfyllt Inom socialförvaltningen finns inga dokumenterade rutiner för hantering av riktade statsbidrag. Ansvaret är tydligt mellan chefer och ledningsgrupp. Det finns ingen tjänsteman som har särskilt ansvar för att bevaka och ansöka om riktade statsbidrag. Det sker ingen regelmässig rapportering till nämnd avseende sökta och erhållna riktade statsbidrag. Viss återrapportering till nämnd sker vid ordinarie uppföljningstillfällen.</p>	<p>Ej uppfyllt Inom kommunstyrelsen finns inga dokumenterade rutiner för hantering av riktade statsbidrag avseende bostadsbyggande. Ansvaret för hantering av de riktade statsbidragen inom bostadsbyggande är inte tydliggjort. Ansvaret för ansökningar är ej vidaredelegerat, utan beslut fattas av kommunstyrelsen.</p>
Har berörda nämnder sökt de riktade statsbidrag som de är berättigade till?	<p>Delvis uppfyllt Barn- och utbildningsnämnden har sökt 10 av 21 bidrag. Ytterligare 3 bidrag inom området har sökts, men av annan nämnd/verksamhet. De bidrag som inte sökts har bedömts ej relevanta eller ej varit aktuella.</p>	<p>Delvis uppfyllt Socialnämnden har sökt 2 av 3 bidrag. Nämnden har inte sökt bidrag för kompetensutbildning för tillfälligt anställda i äldreomsorg och hälso- och sjukvård.</p>	<p>Ej bedömt Kommunen har ej uppfyllt kraven för de undersökta bidragen.</p>

Hur fattas formella beslut avseende ansökan/att eventuellt inte ansöka om riktade statsbidrag? Har nämndbeslut/delegationsbeslut fattats?	Ej uppfyllt Nämnden fattar inte formella beslut om ansökningar av riktade statsbidrag. Formella beslut sker inte heller via delegationsbeslut. Av delegationsordningen framgår inte vem som har rätt att fatta beslut om att ansöka om riktade statsbidrag.	Delvis uppfyllt Nämnden fattar inte formella beslut om ansökningar av riktade statsbidrag. Formella beslut har hittills inte heller skett via delegationsbeslut. Av den nya delegationsordning från juni 2017 framgår dock vilka som har rätt att fatta delegationsbeslut.	Uppfyllt Kommunstyrelsen beslutar om ansökningar av riktade statsbidrag avseende bostadsbyggnad.
Har bidragen tagits med i verksamhetens detaljbudget?	Uppfyllt Endast de riktade statsbidrag som är fullt ut kända vid budgettillfället läggs in i nämndens detaljbudget. De bidrag som inkommer under verksamhetsåret läggs inte in i budget.	Ej uppfyllt Riktade statsbidrag läggs inte in i nämndens detaljbudget.	Ej bedömt Inga bidrag har beviljats.
Redovisning sker i enlighet med RKR?	Uppfyllt Alla statsbidrag projektförs i ekonomisystemet, vilket möjliggör uppföljning. I enlighet med RKR bokförs statsbidrag i den period då prestationerna utförs. Huvudregeln är att intäkterna ska matchas mot kostnader.	Uppfyllt Alla statsbidrag projektförs i ekonomisystemet, vilket möjliggör uppföljning. I enlighet med RKR bokförs kostnader löpande på respektive projektnummer.	Ej bedömt Inga bidrag har beviljats.

4.2. Revisionell bedömning

Granskningen syftar till att besvara följande revisionsfråga:

- *Har berörda nämnder ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll?*

Efter genomförd granskning gör vi bedömningen att barn- och utbildningsnämnden i huvudsak har ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag. Däremot bedömer vi att socialnämnden och kommunstyrelsen

inte fullt ut har ändamålsenliga rutiner som säkerställer en tillräcklig intern kontroll avseende ansökningar och redovisning av riktade statsbidrag.

4.3. Rekommendationer

För att stärka den interna kontrollen lämnas följande rekommendationer:

- Dokumentera rutinerna för hantering av statsbidragsansökningar för att minska personberoendet och sårbarheten.
- Tydliggör det formella ansvaret för ansökan, kartläggning och bevakning av riktade statsbidrag inom bostadsbyggande.
- Komplettera delegationsordningen för barn- och utbildningsnämnden så att det blir tydligt vilka tjänstemän som har rätt att fatta beslut om att söka om riktade statsbidrag.
- Förvaltningen bör årligen i samverkan med kommunens centrala ekonomiavdelning kartlägga vilka statsbidrag som finns att söka för att säkerställa att inga bidrag missas.
- Ansökningar om riktade statsbidrag som påverkar på verksamhetens omfattning och finansiering, framförallt under en längre period, bör behandlas av nämnd.
- De riktade statsbidrag som verksamheterna i kommunen erhåller tas upp i verksamheternas detaljbudget.
- Återrapportera till nämnderna och kommunstyrelsen de sökta och erhållna statsbidragen.

2017-09-19

Martin Halldén

Projektledare

Lena Salomon

Uppdragsledare

Bilaga 1: Kartläggning av riktade statsbidrag

Tabell 1: Riktade statsbidrag inom förskola och grundskola

Statsbidrag	Bidragsgivare	Kommunen har sökt bidraget?
Bidrag till sommarlovsaktiviteter	MUSC	Ja. Söks av kultur- och fritidschefen.
Entreprenörskap i skolan	Skolverket	Ja
Fortbildning specialpedagogik	Skolverket	Nej
Förlängt Matematiklyft	Skolverket	Nej
Icke-folkbokförda barn (Diplomatbarn)	Skolverket	Nej
Karriärtjänster	Skolverket	Ja
Lovskola	Skolverket	Ja
Läraryftet	Skolverket	Ja
Lärlönelyftet	Skolverket	Ja
Läslýftet	Skolverket	Ja
Lågstadiesatsningen	Skolverket	Ja
Läxhjälp	Skolverket	Ja
Mindre barngrupper i förskolan	Skolverket	Ja
Omsorg på obekvämt arbetstid	Skolverket	Nej
Papperslösa barn i skolan	Skolverket	Nej
Personalförstärkning inom elevhälsa	Skolverket	Ja
Samverkan för bästa skola	Skolverket	Nej
Skapande skola	Statens Kulturråd	Ja. Söks av kulturskolechefen.
Upprustning av skollokaler	Boverket	Ja. Söks av samhällsbyggnadsförv.
Utlandssvenska elevers skolgång	Skolverket	Nej
Ökad undervisningstid för nyanlända elever	Skolverket	Nej

Tabell 2: Riktade statsbidrag inom äldreomsorg

Statsbidrag	Bidragsgivare	Kommunen har sökt bidraget?
Kompetensutbildning för tillfälligt anställda i äldreomsorg och hälso- och sjukvård	Skolverket	Nej
Kunskapsatsning för baspersonal inom äldre- och funktionshindersomsorgen	Socialstyrelsen	Ja
Ökad bemanning inom äldreomsorgen	Socialstyrelsen	Ja

Tabell 3: Riktade statsbidrag inom bostadsbyggande

Statsbidrag	Bidragsgivare	Kommunen har sökt bidraget?
Investeringsstöd till särskilda boenden för äldre	Boverket	Nej
Ökat bostadsbyggande	Boverket	Nej